

GLOBALNI STANDARDI BABIČKE PROFESIJE
Международни стандарти бибичке професије

**International Day of the Midwife
May 5, 2012**

Mr sci med. Radmila Nešić
Vms .Mirjana Blanuša
Vms.Snežana Zlatkovic

A call to action Poziv na akciju

Vision
a world where every childbearing woman
has access to a midwife's care
for herself and her newborn

Mission
To strengthen member associations
and to advance the profession of midwifery globally
by promoting autonomous midwives as the most appropriate
caregivers for childbearing women and in keeping birth normal,
in order to enhance the reproductive health of women,
and the health of their newborn and their families

International Confederation of Midwives
Strengthening Midwifery Globally

Medjunarodni dan babica

- Važan dan u medjunarodnom kalendaru
- Dan za podizanje svesti o značaju babica
- Smanjenje smrtnosti majki i neonatalni mortalitet
- Napredak u neonatalnoj nezi
- Priznavanje jedinstvene i profesionalne uloge babice
- Jačanje globalnog akušerstva

ISTORIJA

- Reč babica, midwife, na engleskom jeziku ima značenje "sa ženom".
- Hipokrat je još u petom veku pre nove ere u Grčkoj oformio trening program za babice.
- Fenareta (Phaenarete), majka Sokratova je bila babica.
- U Bibliji je priznata jačina i nezavisnost babica.

ISTORIJA

- Prvi zakon koji je regulisao babinstvo u Evropi je bio usvojen u Nemačkoj 1452. godine i zahtevao je da babice prisustvuju svim porođajima. Od tada svaka devojčica u Evropi odrasta sa saznanjem da će jednog dana kada bude imala dete imati i babicu koja će joj pomagati.

- 1900. godine u Berlinu održana konferencija kojoj je prisustvovalo preko 1000 babica
- Grupa babica iz Evrope, uglavnom iz Antverpena u Belgiji, inicirala je 1919. godine formiranje Internacionalne konfederacije babica (ICM).

ICM

- U periodu od 1930. – 1940. godine komunikacija je bila otežana zbog ratnog previranja pa su mnogi detalji i dokumenti o ranijim sastancima bili uništeni. Asocijacija je obnovljena 1954 i sedište je bilo u Londonu.
- Savet ICM je 1999. godine prebačen u Hag (Holandija).
- 5. maj – ustanovila ga je 1992. godine Internacionalna konfederacija babica

Midwives Save Lives Babice spasavaju živote

ICM- International Confederation of Midwives.

- Zvanični logo u obliku kruga predstavlja babice sveta, stilizovane figure babice, majke i deteta
- Koristi se od 2000. godine
- Danas ICM ima više od 100 članica iz preko 80 zemalja
- Zvanično glasilo ICM je časopis "International Midwifery magazine"
- www.internationalmidwiferyorganization.com
- Internacionalni kongresi održavaju se svake treće godine:
 - 2011. godine u Durbanu (Južne Afrika)
 - 2014. godine u Pragu (Češka)

NAGRADA MARIE GOUBRAN

- **Bod ICM ustanovio je nagradu koja nosi njeno ime i dodeljuje se svake treće godine**
- Marie Goubran, babice rođena u Irskoj 1945. godine
- Završila studije za Od 1972. godine profesor na fakultetu za babice
- Do 1980. godine u Africi radi na unapređenju zdravlja žena
- 1987. godine postaje sekretar ICM – ustanovljava stalne vidove saradnje sa WHO i UNICEF-om
- Neprestano radi na edukaciji babica širom sveta, sve do smrti 1990. godine

Babica zna ali babica i razume...

- Od pamtiveka, ženama su posle porođaja pomagale žene.
- Suština pomoći: iskustvo, znanje i duboko razumevanje.
- Porođaj je prirodan - fiziološki proces u okviru koga babica ima najvažniju ulogu:

Babica ženi pruža podršku u toku trudnoće, u toku porođaja, kao i prvih nedelja posle porođaja

U SVETU

- Preko 350.000 žena umre svake godine kao posledica uzroka ,koji se mogli sprečiti u trudnoći
- Milioni žena trpe posledice infekcija ili posledica u smislu invaliditeta
-

Mortalitet dece....

Svake godine preko 800.000 beba umre prilikom porodjaja,

- Više od 3,000 000 beba umre do mesec dana starosti
- Više od 7,6 miliona dece umre pre 5 (pete) godine života.
- Sve ovo može se lako sprečiti uz pravilnu negu u akušerstvu

WHO /MDG(Milenijumski ciljevi)

- Ostvarivanje Milenijumskih ciljeva (MDG) zahteva globalno zajedništvo za porast i osnaživanje profesije babica u zdravstvenom sistemu
- Direktno učešće babica je izraženo u sledećim ciljevima:
 - MDG 5: Unapređenje zdravlja majke
 - MDG 4: Smanjenje smrtnosti dece
 - MDG 6: Suzbijati HIV/AIDS, tuberkulozu i druge bolesti

PROFESIONALNE BABICE U REPUBLICI SRBIJI

- U našoj zemlji samo 32 babice rade na 100.000 stanovnika
- Direktive 2005/36/EC – prepoznaju i definišu kvalifikacije i neophodno obrazovanje za babice
- Visoko obrazovanje kod nas se stiže od 2007. godine

GLOBALNI STANDARDI BABIČKE PROFESIJE

- Ovi standardi su razvijeni tokom 2010.god uz reviziju ranije donetih globalnih standarda obrazovanja babica I reviziju osnovnih kompetencija babičke prakse
- **Regulatorno zakonodavstvo za babice:**
- *Slobono bavljenje profesijom u bilo kom okruženju*
- *Upravljanje profesijom od strane babica*
- *Omogućiti pristup obrazovanju*
- *Sve žene imaju pravo na „nadležnu babicu“*
- *Obezbediti nivo obrazovanja u tranziciji- usvajanje zakona o povećanoj nadležnosti babice*

Regulatorni mehanizmi

- Podešavanje obima prakse
- Pred-registracija obrazovanje
- Registracija
- Relicenciranje
- Žalbe i odgovornost
- Kodeksi ponašanja i etike

Svrha standarda:

- Utvrditi ko može da koristi titulu *babica*
- Opisti obim prakse (ICM)
- Registar obrazovanih babc
- Nadležnost Osnovne akušerske prakse);
- Uveriti se u samostalnost u okviru delokruga propisane prakse
- Obezbediti kompetentnost
- Obezbediti javnu bezbednost kroz pružanje javnog i autonomnog akušerstva
- Akušerska radna snaga

ICM documents

- • ICM Definition of the Midwife,
- • ICM Position Statement on Regulation 2002
- • ICM Position Statement on Legislation to Govern Midwifery Practice 2005
- • ICM Draft Global Standards for Midwifery Education 2010
- • ICM Essential Competencies for Basic Midwifery Practice – revised 2010
- • ICM International Code of Ethics,
- • ICM Midwifery Philosophy and Model of Care, and
- • Selected ICM position statements.

The autonomous midwife Autonomna babica

- provides care during the course of pregnancy, labour, birth and the postnatal period and makes decisions in partnership with each woman in her care.

Pružā negu u toku trudnoće ,postnatalnom periodu,donosi odluke u partnerstvu sa svakom ženom o njenoj nezi

Autonomna babica

- The midwife is responsible and accountable for all decisions she makes and the care she provides without delegation from or supervision or direction by any other health care provider
- ***Babica je odgovorna za sve odluke koje donosi i pruža negu bez delegiranja i nadzora lekara.***

BABICA-ODGOVORNOST

- A midwife must be accountable for her decisions and actions.
- This accountability is primarily to the woman, but also to the profession and to the public.
- *Babica mora da bude odgovorna za svoje odluke i postupke*
- *Ova odgovornost je prvenstveno ka ženi ali i ka profesiji i javnosti*

STANDARDI EVROPSKE UNIJE ZA PROFESIJE MEDICINSKIH SESTARA I BABICA

-Novo izdanje uredio Thomas Keighley -

- Dokument je pripremljen sa ciljem da podrži primenu Minhenske deklaracije koja traži od nadležnih organa da ojačaju profesije medicinskih sestara i babica tako što će unaprediti inicijalno obrazovanje i pristup višem obrazovanju. Njom se poziva i na uspostavljanje neophodnog zakonodavnog i regulatornog okvira.
- U primeni ovog dokumenta fokus se stavlja na Direktivu 2005/36/EC i ključnim elementima procesa pregovaranja i razvoja. Poštovanje ove Direktive najvećim delom je postignuto kao deo paketa razvoja profesija medicinskih sestara i babica, koji uključuje i veliki broj strategija Regionalne kancelarije SZO za Evropu.

PRIZNAVANJE STRUČNIH KVALIFIKACIJA

- Savetodavni komitet u Briselu je usaglasio minimalne standarde za profesije Medicinskih sestara i Babica, u vezi sa minimalnim standardima i trajanjem obrazovanja i programa obuke koji su potrebni da se stekne kvalifikacija.
- Cilj je da se omogući sloboda kretanja u EU za sve pripadnike relevantnih profesija.
- **Direktiva 2005/36/EC o priznavanju stručnih kvalifikacija stupila je na snagu 20. oktobra 2007. godine i zamenila je 15 sektorskih direktiva i njena svrha je da se ojačaju opisane slobode kretanja i da se pojednostavi proces uzajamnosti, harmonizacije i priznavanja.**

OBUKA BABICA

- Članovi 40-42 Direktive 2005/36/EC navodi osnovne zahteve za obuku babica.
- Član 40
- 1. Obuka babica će uključiti najmanje sledeće:
 - a) specifičnu obuku u vidu redovnog školovanja za babice koje će uključiti najmanje tri godine teorijskog i praktičnog školovanja (Prvi način) ili
 - b) specifičnu obuku u vidu redovnog školovanja za babice u trajanju od 18 meseci (Drugi način)
- Zemlje članice će obezbediti da ustanove koje pružaju obuku za babice budu odgovorne za koordinaciju teorije i prakse tokom celokupnog programa školovanja.
- Sadržaj obuke može da se izmeni sa ciljem da se prilagodi naučnom i tehničkom napretku. Izmene ne smeju da podrazumevaju nikakve izmene i dopune postojećih zakonodavnih principa koji se odnose na strukturu profesije.

- 2) Pristup obuci za babice biće uslovljen ispunjavanjem jednog od sledećih uslova:
 - a) završavanja najmanje 10 godina opšteg školovanja za Prvi način, ili
 - b) posedovanjem dokaza o formalnim kvalifikacijama za medicinsku sestru opšteg profila (Drugi način)
- 3) Obuka za medicinske sestre će da pruži uveravanja da je osoba o kojoj se radi stekla sledeća znanja i veštine:
 - odgovarajuća znanja iz akušerstva i ginekologije
 - odgovarajuća znanja iz etike ove profesije i zakona kojim se ona uređuje
 - detaljno poznavanje bioloških funkcija, anatomije i fiziologije na polju akušerstva i novorođenčeta
 - odgovarajuće kliničko iskustvo stečeno u odobrenim institucijama pod nadzorom osoblja kvalifikovanog za profesiju babice i akušerstvo
 - odgovarajuće razumevanje obuke zdravstvenih profesionalaca i iskustvo rada sa njima

- Član 41 – procedure za priznavanja dokaza o formalnim kvalifikacijama za babice; dokazi o formalnim kvalifikacijama podležu automatskom priznavanju kada ispunjavaju jedan od sledećih kriterijuma:
 - a) redovno školovanje za babice u trajanju od najmanje 3 godine – koje se stiče po posedovanju diplome čime se stiče pravo za upis na univerzitet ili ustanove višeg obrazovanja, posle čega sledi 2 godine profesionalne prakse za koju se izdaje sertifikat
 - b) redovno školovanje za babice u trajanju od najmanje 2 godine ili 3600 časova, uslovljeno posedovanjem dokaza o formalnoj kvalifikaciji za medicinsku sestru za opštu negu
 - c) redovno školovanje za babice u trajanju od najmanje 18 meseci uslovljeno posedovanjem dokaza o kvalifikaciji za medicinsku sestru za opštu negu posle čega sledi godinu dana stručne prakse za koju se izdaje potvrda
- 2. Potvrdu – sertifikat izdaje nadležni organ u zemlji članici iz koje lice dolazi

- Član 42. – obavljanje profesionalnih aktivnosti babice
 - 1) Odredbe ovog člana primenjivaće se na aktivnosti babica kako se definišu u svakoj zemlji članici
 - 2) Zemlje članice će obezbediti, kao minimum da babice imaju pristup sledećim aktivnostima i učestvuju u njima:
 - a) pružanje informacija i saveta u vezi sa zdravim planiranjem porodice
 - b) dijagnostikovanje trudnoće i praćenje normalne trudnoće, obavljanje pregleda koji su neophodni za praćenje razvoja normalnih trudnoća
 - c) propisivanje pregleda i savetovanja o njima kada je to neophodno za najranije moguće dijagnostikovanje rizičnih trudnoća
 - d) pružanje programa za pripremu za roditeljstvo i porođaj
 - e) nega i pomoć majci tokom porođaja i praćenje stanja fetusa *in utero* odgovarajućim kliničkim i tehničkim sredstvima
 - f) obavljanje sigurnog porođaja uključujući i epiziotomiju i karlični porođaj u hitnim slučajevima

g) prepoznavanje znakova koji ukazuju na abnormalnost kod majke ili odojčeta koji iziskuju da budu upućeni lekaru, preduzimanje hitnih mera u odsustvu lekara

h) pregled i nega novorođenčeta

i) nega majke i praćenje u post – porođajnom periodu i davanje neophodnih saveta majci o nezi odojčeta

j) primena svih terapija koje propiše lekar

k) pisanje neophodnih izveštaja

- Program obuke za babice da se dobije dokaz o formalnim kvalifikacijama sadrži se iz dva dela:

A) teorijska i praktična nastava koja obuhvata opšte predmete i predmete specifične za aktivnost babica

B) praktična i klinička obuka pod odgovarajućim nadzorom

- **Bolonjska deklaracija** iz juna 1990. pokrenula je seriju reformi, a namera je bila da se postigne zajednički sistem obrazovnih stepena za dodiplomce (stepen bačelora) i diplomce (stepeni mastera i doktora). Bolonjski proces obuhvata 46 zemalja. Jedan od zajedničkih ciljeva - olakšava se postojanje nacionalnih centara za priznavanje kvalifikacija. Evropska mreža informacionih centara, ENIC, i Nacionalni informacioni centri za akademsko priznavanje, NARIC, kombinuju ovaj rad. Evropski sistem prenosa i sakupljanja bodova (ECTS) oformljen je sa ciljem da utvrdi parametre za priznavanje trajanja studija, način ocenjivanja uz dodatak diplomi koji ide uz stečene kvalifikacije, čime se obezbeđuje transparentnost i standardizacija.

■ Doživotno učenje i stručne kvalifikacije

Godine 2008. Komisija je dala sledeću preporuku za proces priznavanja profesionalnog razvoja i obrazovanja za zanimanja:

Evropski okvir za kvalifikacije treba da obezbedi međunarodnim sektorskim organizacijama da svoj sistem kvalifikacija povežu sa zajedničkom evropskom referentnom tačkom i tako pokaže odnos između međunarodnih sektorskih kvalifikacija sa **Nacionalnim sistemom kvalifikacija**. Ovo će dopuniti tekući zakonodavni okvir za medicinske sestre i babice i omogućiti zemljama da rade ka razvoju zajedničke platforme za školovanje.

- Prva decenija 21. veka bila je decenija pristupanja u EU. Pristupanja koja će se verovatno realizovati od 2012. pa nadalje verovatno će se odvijati u grupama po dve zemlje ili pojedinačno. EU je proširila svoje programe pomoći po principu susedstva. Razvoj revizije profesije medicinskih sestara i babica dao je mogućnost da se izgradi internacionalna zajednica ovih profesija.
- Najveće organizacije sestara i babica u Evropi(EFN) igrade su veliku ulogu u ovim naporima. Ovakav razvoj obećava bolju budućnost nezavisno od ekonomskog zastoja ili promena političkih pravaca.
- Ovo je doba uzajamnog priznavanja i zajedničkog razvoja.

MEĐUNARODNA RADNA SNAGA BABICA

- Više od 350.000 babica je potrebno kako bi se smanjio broj nepotrebnih smrtnih slučajeva i povreda pri porođaju
- *Svet traži i treba babice sada više nego ikada!*
- Radna snaga *Babica* je identifikovana kao od suštinske važnosti za postizanje Milenijumskog cilja/G8 –
"Smanjiti morbiditet i mortalitet majki i novorođenčadi"

- Babice pomažu izgradnju zdrave porodice – u rukama babica je ključ za budućnost
- *"Svakog dana gledam svoje ruke, znam da mogu i da ću ih koristiti na najbolji način za zdravu trudnoću, bezbedno rađanje, podršku žene prema ženi, žene prema porodici, žene prema zajednici."*
- Prema podacima WHO, svakog minuta širom sveta 380 žena začne, 190 žena je suočeno sa neželjenom trudnoćom, 110 žena ima komplikacije u trudnoći, 40 žena uradi rizičan abortus, 1 žena umre, a za babice se kaže da su one srce i nauka rađanja pa rade na tome da se sve to spreče.

Srećna porodica je ključ za
budućnost

Poštovane kolegice i kolege, srećan
vam praznik, 5. maj Međunarodni dan
babica

Literatura

- UNFPA. Facts about Safe Motherhood
- Hogan et.al. 2010. Maternal Mortality for 181 countries, 1980 – 2008: a systematic analysis of progress towards Millennium Development Goal 5. The Lancet. DOI:10.1016/S0140-6736(10)60518-1
- Hogan et.al. 2010. Maternal Mortality for 181 countries, 1980-2008: a systematic analysis of progress towards Millennium Development Goal 5. The Lancet. DOI:10.1016/S0140-6736(10)60518-1
- WHO. 2010 Trends in maternal mortality: 1990 to 2008. Estimates developed by WHO, UNICEF, UNFPA and the World Bank
- WHO. 2009. Fact sheet No334, Geneva
- Rajaratnam J. et.al. 2010. Neonatal, post neonatal, childhood, and under-5-mortality for 187 countries, 1970-2010: a systematic analysis of progress towards Millennium Development Goal 4. The Lancet. DOI:10.1016/S0140-6736(10)60703-9
- www.kmszts.org.rs
- www.roda.hr
- <http://medicor.wordpress.com>